

Schriftlezing: Handelingen 10
Tekst: Handelingen 10:34-36
Gez. 167:1,2,3
Ps. 116:1,2,3,7,10
Gez. 119:1,2,5
Gez. 179^b
Ps. 75:1,2,6

Gehouden te: Baflo, 21-06-09 (14.30 u.)

Thema:

Jezus, de Heer van alle mensen, brengt het evangelie over de streep.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

Bij verkeerslichten staat een streep op de weg. Daar moet je voor stoppen als het licht op rood staat. Verder mag je niet. Pas als het licht op groen springt, mag je over de streep, mag je doorrijden.

Die streep zegt: Tot hier toe en niet verder. Bij sport en spel is het ook zo. De lijnen geven het speelveld aan. Als je de bal buiten de lijn slaat is hij uit of dan ben je af. Of je trekt een streep en zegt: Jij moet aan deze kant blij. Aan de andere kant mag je niet komen. Dat is jouw terrein niet.

Als je zo'n streep letterlijk optrekt, hoger maakt, dan heb je een schutting of een muur. Soms kun je er overheen kijken of overheen klimmen. Moeder zegt dan: "Ik wil niet hebben dat je over de schutting of de muur klimt."

Een streep, een schutting of een muur geven een grens aan. Soms een grens tussen twee gebieden of twee werelden.

Mensen trekken strepen en bouwen muren. Ook binnen de kerk gebeurt dat. Soms ten onrechte, als het vooral gaat om het bewaken van de identiteit van de eigen groep. "Jij mag er bij, maar jij bent niet welkom."

Soms ook terecht. Denk aan het avondmaal dat u als gemeente vandaag gevierd hebt. Daar wordt heel duidelijk een streep getrokken. Wie wel en wie niet aan de maaltijd van de Heer mogen deelnemen. Het grote formulier gaat daar duidelijk en uitvoerig op in.

God de HEER trekt meer dan eens ook een streep. Heel duidelijk is de streep tussen zijn volk Israël en de volken rondom, de heidenvolken. De HEER wilde niet dat zij door elkaar heen gingen lopen, dat de mensen van Israël zich zouden vermengen met de anderen. Israël was zijn eigen bijzondere volk. Aan hen had God zijn beloften gegeven.

Er stond dus een dikke streep tussen Gods volk en de heidenen. Een muur zelfs, die scheiding maakte.

Mensen mogen die streep niet zomaar uitgummen of de muur afbreken. God de Heilige Geest doet dat wel. Hij doorbreekt niet alleen de grenzen die door mensen zijn

gemaakt. Maar Hij houdt zelfs geen halt voor de streep die God zelf heeft getrokken in het verleden. En dan mag zijn volk mee, de streep over. Tot onze verwondering. Dat maakt de Heilige Geest aan de gemeente van Christus duidelijk in Handelingen 10. Dat hoofdstuk is een knooppunt in de Handelingen van Jezus Christus door zijn apostelen.

Want God trekt zich het lot aan *"van iedereen, uit welk volk dan ook, die ontzag voor hem heeft en rechtvaardig handelt."* (Hand. 10:35)

Deze boodschap van God willen we vanmiddag gaan horen. Op deze zondag van voorbede voor de diverse evangelisatieprojecten van E&R deze zomer. En het raakt ook ons. Wij, mensen van niet Joodse afkomst, mogen erbij horen en zelfs zitten aan de tafel van de Heer, om zijn dood te verkondigen en het leven te ontvangen. Over de streep gehaald door Gods Geest.

Ik heb als thema boven deze preek gezet:

Jezus, de Heer van alle mensen, brengt het evangelie over de streep.

Petrus is de eerste die door God de Heilige Geest over de streep getrokken wordt. Met hem in principe alle apostelen en de hele gemeente van Jezus Christus, die tot dan toe bestaat uit gelovige leerlingen van Joodse afkomst.

In principe, zeg ik, omdat het nogal een omslag in denken vraagt van deze leerlingen. En omdat de praktijk de komende jaren lastig blijkt. Het gaat kennelijk niet zonder slag of stoot. Daar vertelt de Bijbel over in Handelingen 11 en 15. Je mag ook denken aan de botsing tussen Petrus en Paulus, waarover laatstgenoemde apostel schrijft in de brief aan de Galaten.

Wanneer Petrus door God de Heilige Geest in het huis van Cornelius is gebracht en aan zijn verkondiging van het evangelie van Jezus Christus begint, geeft hij toe dat de Heer hem over die streep heeft moeten trekken. Het kostte hem inspanning en waarlijk geestelijke denkkraft om zover te komen. Om in geloof te aanvaarden wat de Heer hem wilde duidelijk maken.

Petrus zag en beleefde als gelovige Israëliet die duidelijke streep. De grens tussen Israëlieten en heidenen, tussen Gods volk en de volken. Tussen rein en onrein. Daar was hij bij groot gebracht, vanuit de Schriften van het Oude Testament. Het was zijn geestelijke eigendom.

Petrus neemt het woord. Dat klinkt plechtig en geeft zijn woorden het gewicht en het gezag van een profetie. Hij zegt tegen Cornelius en het huis vol mensen daar in Caesarea:

"Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen mensen, maar dat hij zich het lot aantrekt van iedereen, uit welk volk dan ook, die ontzag voor hem heeft en rechtvaardig handelt." (vs. 34,35)

"Nu begrijp ik pas goed..." Dat verraadt zijn aanvankelijke aarzelingen. En het spreekt van zijn nieuwe overtuiging, waartoe de Heer zelf hem heeft gebracht door zijn Heilige Geest.

Petrus was eerst verbijsterd over het visioen, dat de Heer hem heeft laten zien. Hij

heeft er flink over moeten nadenken. De stem uit de hemel, die tot drie keer toe klonk, heeft hem aan het denken gezet.

“Wat moet ik met deze boodschap van God uit de hemel? Wat wil de Heer mij daarmee duidelijk maken? Welke streep moet ik over? En kan ik dat wel? Wil ik dat wel? Het is toch oprecht godvrezend om de wetten van God te houden? Ook die over reine en onreine dieren en het al dan niet eten van hun vlees? God heeft toch zelf.....” Inderdaad, God had zelf voor Israël het onderscheid gemaakt tussen rein en onrein. De wetten van Mozes staan er vol van. De Heer heeft zelf bepaald, wie er wel en wie er niet in de gemeente van de Heer mogen komen. Voorwaarde is en blijft zonder meer: reinheid, oprechte dienst aan God en trouw aan zijn woord en geboden. Dat gaat ook niet opzij.

Maar God trekt geen streep meer. Hij gumt die uit en verklaart alles rein. *“Wat God rein heeft verklaard, zul jij niet als verwerpelijk beschouwen.”* Dat zegt de stem uit de hemel.

Trouwens, zoiets heeft de Heer Jezus bij zijn leven op aarde ook al gezegd. En Petrus heeft het gehoord, maar toen niet begrepen.

“Hij zei tegen hen: ‘Begrijpen ook jullie het dan nog niet? Zien jullie dan niet in dat niets dat van buitenaf in de mens komt, hem onrein kan maken, omdat het niet in zijn hart, maar in zijn maag komt en in de beerput weer verdwijnt?’ Zo verklaarde hij alle spijzen rein.” (Marcus 7:18,19)

De Heer zelf wist de streep tussen rein en onrein uit. Als het gaat om het voedsel voor zijn kinderen en leerlingen. Maar ook als het gaat om de streep tussen Joden en heidenen, als het gaat om het oprecht dienen van de Heer en het bereik van het evangelie.

Daar ligt de link tussen het visioen, dat Petrus ziet en de werkelijkheid van de ontmoeting die God de Heilige Geest bewerkt tussen de vrome Jood Petrus en de godvrezende Romeinse officier Cornelius.

Petrus begrijpt: “Ik moet die streep over. Ik mág die streep over. Want de Heer zelf brengt mij er overheen door zijn Geest.” Hij gaat dan ook zonder bezwaar te maken mee met de driemansdelegatie van Cornelius. En hij neemt zes man mee van de gemeente in Joppe.

Het is geen soloactie van een apostel. Het gaat om de gemeente van Christus, die is vertegenwoordigd in de broeders uit Joppe, die meegaan het huis van de Romein Cornelius binnen.

Het is geen particulier initiatief van Petrus. De hele handeling wordt geleid door God zelf, door God de Heilige Geest. Je mag ook zeggen, door de Heer Jezus Christus zelf vanuit de hemel. Petrus zou zelf nooit op dat idee gekomen zijn. Echt niet.

Jezus, de Heer van alle mensen brengt het evangelie over de streep. Heel concreet over de drempel van Cornelius’ huis. Dat is een heel principiële zaak. Zo doet Hij het. Zo werkt Hij voort aan de verbreiding van zijn evangelie.

De Heer heeft zijn program voor de apostelen al uitgezet vlak voor zijn opvaart naar de hemel. Hij zei tegen hen:

"Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde." (Hand. 1:8)

Met de uitvoering van dat program is de Heer hier bezig. Hij zet hier in Handelingen 10 een uiterst belangrijke en fundamentele stap. Hij doet de slagboom naar de volken open en creëert ruim baan voor het evangelie van de vrede door Jezus Christus. Wat hier gebeurt, benoemt Paulus zo in Efeziërs 2:

*"Want hij is onze vrede, hij die met zijn dood de twee werelden één heeft gemaakt, de muur van vijandschap ertussen heeft afgebroken
Vrede kwam hij verkondigen aan u die ver weg was en vrede aan hen die dichtbij waren: dankzij hem hebben wij allen door één Geest toegang tot de Vader."* (Ef. 2:14,17,18)

De muur is weggebroken. De streep is uitgegumd tussen Joden en niet-joden, waar het gaat om het ontvangen van het heil in Christus, in de weg van geloof en van oprechte dienst aan God.

Petrus zegt: *"Nu begrijp ik pas goed (= geleerd en overtuigd door de Heilige Geest) dat God geen onderscheid maakt tussen mensen, maar dat hij zich het lot aantrekt van iedereen, uit welk volk dan ook, die ontzag voor hem heeft en rechtvaardig handelt."* (vs. 34,35)

God trekt niet voor, het ene volk boven de ander, de ene mens boven de ander. Dat stond al in Petrus' bijbel. Mozes heeft het tegen de Israëlieten moeten zeggen:

"Want de HEER, uw God, is de hoogste God en Heer. Hij is de grote, de machtige, de ontzagwekkende God. Hij handelt zonder aanzien des persoons en is onomkoopbaar;" (Deut. 10:17)

Petrus' woorden aan het begin van zijn toespraak in huize Cornelius moeten direct al heel bemoedigend zijn geweest voor zijn gastheer en diens gezin en personeel.

"God trekt zich het lot aan van iedereen, uit welk volk dan ook, die ontzag voor hem heeft en rechtvaardig handelt." Met die laatste woorden wordt het geloof en het leven van Cornelius getypeerd en van alle godvrezende Jodengenoten. Dat zijn heidenen die het woord en het volk van God lief gekregen hebben. Maar die aan hun kant van de streep moesten blijven staan. En in de voorhof van de heidenen. Tenzij ze zich lieten besnijden.

Hoor maar eens hoe Lucas Cornelius in zijn vertelling neerzet.

"Hij was een vroom man die, net als zijn huisgenoten, God vereerde. Hij gaf rijkelijk almoezen aan het volk en bad veelvuldig tot God." (vs. 2)

Cornelius gaf in zijn leven en op zijn manier – als godvrezende niet-jood – gestalte aan het grote gebod van de Heer: God liefhebben en de naaste als jezelf. Daar ging een krachtig getuigenis van uit op zijn directe omgeving, maar ook in zijn stad Caesarea en naar de Joden toe. Net als zijn collega in Kafarnaüm, wiens knecht door de Heer Jezus genezen is.

God zelf erkent en waardeert de vroomheid van Cornelius. Dat laat Hij zijn engel tegen hem zeggen.

"Je gebeden en aalmoezen zijn door God als offer aanvaard." (vs. 3)

In Psalm 15 lezen we:

*"HEER, wie mag gast zijn in uw tent,
wie mag wonen op uw heilige berg?
Wie de volmaakte weg gaat en doet wat goed is,
wie oprecht de waarheid spreekt."* (Ps. 15:1,2)

En wat daar verder volgt.

Dat blijkt niet alleen te gelden voor Israëlieten, maar ook voor niet-joden, die God vereren en hun naasten liefhebben.

Het blijkt werkelijkheid te worden ook over de streep, die door God zelf dan ook wordt uitgevlakt.

Het geldt voor Cornelius, en met hem voor heel die grote groep Jodengenoten die zich op afstand bij Gods gemeente hebben aangesloten. Het moeten er in die tijd behoorlijk wat geweest zijn. We komen ze al tegen in Handelingen 2 bij de uitstorting van de Heilige Geest: Joden en Jodengenoten / proselieten.

God zoekt ze op en Christus nodigt ze en ontvangt ze in de kring van zijn leerlingen, in zijn gemeente, die zal gaan bestaan uit mensen van alle volken van de wereld. Dat is de katholieke of algemene, christelijke kerk.

Jezus, de Heer van alle mensen, brengt het evangelie over de streep.

Hoe kan het, dat God nu geen onderscheid meer maakt tussen mensen, waar hij dat wel deed in de wet van Mozes, in het Oude Testament? Waarom haalt God de streep nu weg?

Het is allereerst een zaak van de soevereiniteit van God, die de Heer van zijn Woord is. Hij is het die vrij zijn wetten stelt en kan stellen. Hij trekt strepen én Hij ruimt grenzen op. Dat is helemaal aan Hem.

Het heeft vervolgens – en dat is even belangrijk – alles te maken met de komst van de Heer Jezus Christus, de beloofde Messias.

In Christus heft God het onderscheid op, dat gemaakt moest worden tussen Gods eigen volk en de volken van de wereld. Zijn bloed betekent de verzoening tussen God en mensen en betekent een einde aan de muur van vijandschap.

Petrus legt die link ook in zijn toespraak tot Cornelius en de zijnen. Het gaat hem om de persoon en het evangelie van de Heer Jezus Christus. Hem gaat hij verkondigen als de enige door wiens naam er vergeving van zonden is voor iedereen die in Hem gelooft. Ongeacht afkomst, ras, sekse, geardeerdheid enzovoorts.

Want Jezus is de Heer van alle mensen.

Lucas vertelt heel levensecht hoe Petrus optreedt en zijn toespraak opbouwt. Petrus zet eerst zijn gezaghebbende profetische verklaring neer over God, die geen onderscheid maakt tussen mensen. Het is een woord dat hem – bij wijze van spreken – naar adem doet happen.

Hij neemt een hap lucht en een gedachteonderbreking en begint inhoudelijk met zijn verkondiging, op de manier zoals hij dat eerder tegenover zijn volksgenoten heeft gedaan.

"God heeft aan de Israëlieten bekendgemaakt dat hij door Jezus Christus het goede nieuws van de vrede is komen brengen....." (vs. 36)

Maar – en dat is het levendige van zijn toespraak en van Lucas' vertelling – hij maakt zijn zin niet af. Hij onderbreekt zichzelf. Het is alsof ineens het gevolg van zijn profetische verklaring tot hem doordringt voor wat betreft de positie en het gezag van de Heer Jezus Christus. Hij gooit het er zomaar uit:

"Deze Jezus is de Heer van alle mensen."

Wat een ontdekking! Wat een ontzagwekkende waarheid! Wat een heerlijke boodschap ook! Daar wordt je stil van. Het beneemt je je adem, zoals bij Petrus. Hij zegt het met grote nadruk: *"Deze Jezus is de Heer van alle mensen."*

Wist Petrus dat dan nog niet? Zeker wel, maar of hij zich dat tot dat moment realiseerde... De Meester had het tijdens een van zijn verschijningen gezegd. Het was bij de bekende berg in Galilea.

"Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde.

Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld." (Mat. 28:18-20)

Alle macht in de hemel en op de aarde is door God zelf aan Jezus Christus gegeven. Deze Jezus is de Heer van alle mensen. Dat zet de Heilige Geest nu in alle duidelijkheid voor Petrus neer als het evangelie van de waarheid.

En deze boodschap geeft Petrus nu en de andere apostelen en heel Christus' kerk een geweldige drive om het goede nieuws van de vrede door Jezus Christus in de hele wereld en aan alle volken te gaan verkondigen.

Hij is door God de Heilige Geest naar Cornelius' huis gebracht om daar een begin mee te maken.

Inhoudelijk geeft Lucas de toespraak van Petrus weer in het vervolg, vers 37-42. Hij neemt Cornelius en de zijnen mee langs het hele optreden van de Heer Jezus, waarvan zij het een en ander weten. Ze hebben het – van een afstand – meegemaakt en meegekregen. Van zalving van Jezus na de doop door Johannes tot en met de opstanding van Jezus en zijn verschijningen, loopt Petrus heel het leven en werken van de Heer Jezus door.

God maakt sinds het kruis en de opstanding van Jezus geen onderscheid tussen mensen. Want deze Jezus is de Heer van alle mensen. Dat betekent ook dat God Hem heeft aangesteld en gezalfd als de rechter van iedereen, van alle mensen.

Petrus zegt dat ook. Het hoort ook wezenlijk bij het evangelie van de vrede door Jezus Christus.

"Hij heeft ons opgedragen daarvan getuigenis af te leggen en aan het volk bekend te maken dat hij het is die door God is aangesteld als rechter over de levenden en de doden." (vs. 42)

Geen mens ontkomt aan een confrontatie met deze Heer en Rechter. Wij ook niet. Bij Hem vallen de beslissingen. Vrede of oordeel.

God maakt geen onderscheid tussen mensen, maar hij trekt zich het lot aan van iedereen, uit welk volk dan ook, die ontzag voor hem heeft en rechtvaardig handelt.

En: Jezus is de Heer van alle mensen.

Is dat dan een volstrekt nieuwe boodschap voor Petrus, voor de apostelen, voor hun hoorders uit de Israëlieten en de heidenen?

Uiteindelijk niet. Want op dit punt lag er allang het getuigenis van de profeten, zegt Petrus in zijn conclusie.

"Van hem getuigen alle profeten dat iedereen die in hem gelooft door zijn naam vergeving van zonden krijgt." (vs. 43)

We horen hier de herinnering aan de eerste woorden die de apostel sprak, zijn eerste toespraak, vlak na de uitstorting van de Heilige Geest. Toen verklaarde hij de gebeurtenissen van die dag met de woorden van de profeet Joël. Die klinken hier opnieuw door.

".....Dan zal ieder die de naam van de Heer aanroept worden gered." (Hand. 2:21)

Hier horen we de breedheid van het goede nieuws van Jezus Christus, het evangelie van de vrede door Hem.

Het wordt vanaf Pinksteren breed neergezet, breed verkondigd en breed geadresseerd. Geen volk uitgezonderd. God discrimineert niet. Hij maakt geen onderscheid tussen mensen. En brengt het evangelie van Jezus Christus met bevel van geloof en bekering overal waar Hij het wil, naar zijn plan. Met de kracht van de Heilige Geest. Hij brengt het ook aan ons met dezelfde oproep om te geloven in Christus.

De Meester zelf heeft gezegd:

"Want God had de wereld zo lief dat hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen, maar om de wereld door hem te redden.

Over wie in hem gelooft wordt geen oordeel uitgesproken, maar wie niet in hem gelooft is al veroordeeld, omdat hij niet wilde geloven in de naam van Gods enige Zoon." (Joh. 3:16-18)

Dat blijft de enige goede motivatie voor alle evangelisatiewerk, op campings, in steden in uw eigen naaste omgeving. Dé motivatie voor de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus aan de mensen, aan de wereld.

Het is waar wat Petrus ons moest duidelijk maken:

Jezus, de Heer van alle mensen, brengt het evangelie over de streep.

Amen.